

Ο Αρχιεπίσκοπος Ευγένιος στο σημαντικότερο πνευματικό γεγονός που διοργανώνει η Κρήτη

[Οικουμενικό Πατριαρχείο](#) / [Αρχιεπισκοπή Κρήτης](#)

Σε κλίμα συγκίνησης και με αναφορές στην ιστορική σπουδαιότητα των Κρητολογικών Συνεδρίων, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου η έναρξη των εργασιών του [ΙΓ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου](#), στον Άγιο Νικόλαο Λασιθίου, το οποίο και θα διαρκέσει έως τις 9 Οκτωβρίου με την οργανωτική ευθύνη της Εταιρίας Κρητικών Ιστορικών Μελετών και του Δήμου Αγίου Νικολάου.

Την έναρξη των εργασιών του Κρητολογικού Συνεδρίου κήρυξε ο **Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης**, ενώ σύντομο χαιρετισμό απηύθυναν ο **Δήμαρχος Αγίου Νικολάου κ. Αντώνιος Ζερβός**, ο Πρόεδρος του ΙΤΕ κ. Νεκτάριος Ταβερναράκης, η πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής, ομότιμη

καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Όλγα Γκράτζιου, καθώς και ο Γενικός Γραμματέας της Οργανωτικής Επιτροπής, Πρόεδρος της ΕΚΙΜ καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης Αλέξης Καλοκαιρινός, τονίζοντας τη σπουδαιότητα των Κρητολογικών Συνεδρίων διαχρονικά και τη συμβολή τους στον Πολιτισμό και την Ακαδημαϊκή έρευνα.

Το παρών έδωσαν μεταξύ άλλων, ο **Αρχιμανδρίτης Τίτος Ταμπακάκης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Πέτρας και Χερρονήσου**, ως εκπρόσωπος του απουσιάζοντος στο Φανάρι, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πέτρας και Χερρονήσου κ. Γερασίμου, ο βουλευτής Λασιθίου κ. Μανώλης Θραψανιώτης, ο Αντιπεριφερειάρχης Λασιθίου κ. Γιάννης Ανδρουλάκης, η Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης κ. Μαρία Κοζυράκη, οι δήμαρχοι Σητείας κ. Γιώργος Ζερβάκης και Χερσονήσου κ. Γιάννης Σέγκος, ο αντιδήμαρχος Αγίου Νικολάου Χάρης Αλεξάκης, ο αντιδήμαρχος Οροπεδίου Λασιθίου κ. Δημήτρης Τζιράκης κ.ά.

Ο Χαιρετισμός του Αρχιεπισκόπου Κρήτης

Αρχαιολόγοι, ιστορικοί, εθνολόγοι, φιλόλογοι, ερευνητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό κατέκλισαν τον χώρο του Συνεδρίου κατά την εναρκτήρια εκδήλωση, στην οποία ο Σεβασμιώτατος **Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ευγένιος**, στην σύντομη προσφώνησή του χαρακτήρισε ως «**το σημαντικότερο πνευματικό γεγονός που διοργανώνει η Κρήτη**» μνημονεύοντας με συγκίνηση τους

πρωτεργάτες των Κρητολογικών Συνεδρίων και επαινώντας τη σημερινή προσπάθεια που ακολουθεί το παράδειγμα εκείνων:

«Σκέφτομαι αυτή την ώρα, εκείνη τη μεγάλη μέρα της 22ας Σεπτεμβρίου του 1961, στην αίθουσα της Βασιλικής του Αγίου Μάρκου, που είχε μόλις αποκατασταθεί, όταν, μέ τη φροντίδα της Εταιρείας Κρητικών Ιστορικών Μελετών, άρχιζαν οι έργασίες του Α' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου. Η ιδέα είχε από καιρό ζυμωθεί σέ ένα κύκλο ανθρώπων που άφησαν ανεξίτηλη τη σφραγίδα τους στην πνευματική προκοπή της Κρήτης, ο Νικόλαος Πλάτων, ο Κώστας Λασιθιωτάκης, ο Νίκος Γιανναδάκης, ο Νίκος Παναγιωτάκης, ο ίδιος ο Ανδρέας Καλοκαιρινός. Η πρώτη αυτή διοργάνωση ήταν τό τρίτο επίτευγμα μιās ομάδας νεαρών διανοουμένων, που είχε συγκροτηθεί στό Ήράκλειο από τά τέλη του Πολέμου, γύρω από τόν Ανδρέα Γ. Καλοκαιρινό, τόν Πλάτωνα, τόν Καθηγητή Τωμαδάκη. Τό πρώτο ήταν ή έκδοση (τό 1947) του έπιστημονικού περιοδικού «Κρητικά Χρονικά». Τό δεύτερο, ή ίδρυση της Εταιρείας Κρητικών Ιστορικών Μελετών (1951), από την όποία συστήθηκε, δύο χρόνια αργότερα, τό Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, ένα από τά σημαντικώτερα Έλληνικά Μουσεία σήμερα.

Μνημονεύω μαζί Σας εκείνους τούς υπέροχους ανθρώπους του πρώτου Κρητολογικού Συνεδρίου μέ βαθιά συγκίνηση, τόν τότε Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής, αοίδιμο Πρωθιεράρχη της Εκκλησίας Κρήτης Εύγένιο καί τούς σύν αύτῳ, καί, πραγματικά, αίσθάνομαι εύεργετημένος από τό Θεό για αυτό που ζῶ σήμερα μαζί Σας. Επιθυμῶ νά προτείνω στην αγάπη Σας, καί παρακαλῶ πολύ νά αποδεχθεῖτε την ταπεινή μου πρόταση, νά τελοῦμε ένα μνημόσυνο για όλους τούς αοιδίμους Κρητολόγους κατ' έτος, στην Αρχιεπισκοπή μας καί στόν ιερό Ναό του Αγίου Μηνᾶ, συνδυάζοντάς το μέ μία όμιλία, από μέρους της ΕΚΙΜ, για την προσφορά τους στά Κρητολογικά γράμματα. Εἶναι, ἴσως, τό λιγότερο που μπορούμε νά κάνουμε γι' αυτούς, έκφραση τιμής καί μνήμης της εύεργεσίας τους.

Αντί χαιρετισμοῦ σᾶς παρακαλῶ πολύ νά μοῦ ἐπιτρέψετε, λοιπόν, μία ταπεινή έξομολόγηση, μία έκφραση μνημοσύνης, μία λησμοσύνη της λήθης, που δέν μπορεί παρά νά αποδίδει σεβασμό καί εύγνωμοσύνη καί νά γίνεται εύλαβικό προσκύνημα σέ εκείνους που προπορεύθηκαν καί άνοιξαν δρόμους.

Σᾶς έξομολογοῦμαι την αδυναμία μου νά εύρίσκομαι ενώπιόν σας, νά ἴσταμαι στή θέση όπου προκάτοχοί μας, σέ ανάλογες στιγμές, μέ τό πύρωμα της καρδιάς τους προσφωνοῦσαν Συνέδρους τῶν προηγούμενων 12 Συνεδρίων αγαπητικής έπιστημονικής προσφοράς. Φέρνω στή μνήμη όλων Σας πρόσωπα ιερά, Οργανωτικές Επιτροπές, τιμητικές Επιτροπές, μεγάλους Κρητολόγους, στούς όποιους όφείλουμε αιώνια τιμή καί σεβασμό».

Στην προσφώνησή του, **ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ευγένιος**, φανέρωσε για άλλη μία φορά την αγάπη του για τα γράμματα, το έντονο ενδιαφέρον του για την ιστορική έρευνα, καθώς και τη σπουδή του για τη διάσωση αρχείων και σπανίων εκδόσεων:

«Έξηνταένα χρόνια μετά την πραγματοποίηση του πρώτου Κρητολογικού Συνεδρίου στο Ήράκλειο, είμαστε στην ευχάριστη θέση, όλοι έμείς οι Κρηταγενείς και Κρητολάτρες, να γινόμαστε αυτόπτες και αὐτήκοοι μάρτυρες του γεγονότος της σύγκλησης του 13ου Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, πού λαμβάνει χώρα στην πανέμορφη και εύφημως ανά τόν κόσμο γνωστή πόλη πού φέρει τό ὄνομα τοῦ Ἀγίου Νικολάου, καί φιλοξενεῖται ἀπό τούς ἀνοιχτόκαρδους κατοίκους της, τούς εὐγενεῖς ἄρχοντες της καί φυσικά ἀπό τήν Τοπική Ἐκκλησία, τήν Ἱστορική Ἱερά Μητρόπολη Πέτρας καί Χερρονήσου, τῆς ὁποίας ὁ καλός Ἐπίσκοπος δέν εἶναι μαζί μας αὐτή τήν ὥρα, ἀφοῦ ὡς Συνοδικός Πάρεδρος μετέχει στήν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἴκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου στήν Κωνσταντινούπολη.

Μᾶς ζητήθηκε ἀπό τήν κ. Γκράτζιου, Πρόεδρο τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου, καί ἀπό τόν καλό φίλο καί ὑπέροχο πρωτεργάτη ἔργων ἀγαθῶν καί μεγάλων, τόν Πρόεδρο τῆς ΕΚΙΜ κ. Ἀλέξη Καλοκαιρινό, νά ἀπευθύνουμε ἕνα χαιρετισμό στήν ἑναρξη τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ, πού εἶναι ἀναμφίβολα τό σημαντικώτερο πνευματικό γεγονός πού διοργανώνει σήμερα ἡ Κρήτη, καί ἰδιαίτερα ὁ τόπος αὐτός, καί πού, ὅπως διαφαίνεται ἀπό τό πρόγραμμά του, συγκεντρώνει τό πανελλήνιο καί παγκόσμιο ἐνδιαφέρον, ἀφοῦ οἱ εἰσηγήσεις τῶν Συνέδρων του ἀποτελοῦν πρωτότυπες ἐπιστημονικές συνεισφορές πού

καταγράφουν πτυχές τῆς ἰδιοπροσωπείας τοῦ τόπου πού μᾶς γέννησε καί ἀγαπᾶμε, τῆς Κρητικῆς καλλιελαίου μέ τίς βαθειές ρίζες στό παρελθόν καί τόν ἐλπιδοφόρο καρπογόνο προσανατολισμό τῶν κλάδων της στό μέλλον. Ἀνάδειξη σέ κάθε τέτοιο Συνέδριο, καί ταυτόχρονα ἀξιοποίηση γιά τό σήμερα καί τό αὔριο, ὅλων ἐκείνων τῶν στοιχείων πού μαρτυροῦν ἀδιάψευστα γιά ἕνα λαό πού ξέρεי νά ἀγωνίζεται, νά δημιουργεῖ πολιτισμό, νά μεταμορφώνει τήν καθημερινότητά του, νά ζεῖ μόνο μέ πνευματική ἐλευθερία καί νά πεθαίνει γι' αὐτήν.

Εἶναι γνωστό ὅτι, ἡ Κρήτη μας διέσχισε τήν ἱστορία περνώντας μία τρικυμισμένη ζωή, ὅσο τρικυμισμένη εἶναι συχνά ἡ θάλασσα πού τήν περιβάλλει. Ἐξῆσε χρόνια πολλά μέσα στήν χαρά ἑνός δικοῦ της πολιτισμοῦ ἀλλά ἔγινε καί περιζήτητη συχνά ἀπό κατακτητές πού τήν σκλάβωσαν. Ἄλλοι μέ τή δύναμη τῶν ὅπλων, ἄλλοι μέ τήν ἰσχύ τοῦ νοῦ καί τῆς πολιτικῆς μαεστρίας τήν ὑπέταξαν. Ὁ λαός της ὅμως δέν ἔχασε ποτέ τήν ἐλπίδα του καί μέ ἕνα κληρονομικό δυναμισμό, κάνοντας τόν καημό του ποίημα καί τόν πόνο του τραγούδι ἔμεινε πιστός στίς παραδόσεις του καί ἔγραψε ἱστορία αἵματος καί ζωῆς, πολιτισμοῦ καί ἀνθρωπιᾶς, πού μόνο φῶς μπορεῖ νά προσφέρει στήν ἀχλύ τῶν καιρῶν μας καί στή σύγχυση πού μᾶς κυριεύει.

Μέ τό σκεπτικό αὐτό, νομίζω ὅτι οἱ καρποί τῶν ἀνθρώπων τῆς λογιосύνης, πού παρουσιάζονται ἐπί σειρά ἐτῶν στήν Κρητολογική Συνεδριακή αὐτή Τράπεζα, ἀποτελοῦν συνέχεια τῆς πολύτιμης ἐκείνης παρακαταθήκης τῶν προγόνων, πού παρέδωσαν σ' ἐμᾶς τή σκυτάλη τῆς ζωῆς, τό μεγάλο προνόμιο ἀλλά καί τήν ἱστορική εὐθύνη νά ζοῦμε πάνω σέ αὐτό τό βράχο τῆς Μεσογείου, μέ τήν ὑπόσχεση ἀπό μέρους μας νά συνεχίσουμε τό ἔργο τους, προσθέτοντας τή δική μας συμβολή στό οἰκοδόμημα πού μνημειώνει τή διαχρονική παρουσία καί προσφορά τῆς Κρήτης στόν παγκόσμιο πολιτισμό.

Ἀγαπητοί Σύνεδροι,

Μέ τήν προηγούμενη ιδιότητά μου, ως Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αύλοποτάμου, είχα τήν εύλογία νά ύποδεχθώ πολλούς άπό έσάς στό Κρητολογικό Συνέδριο τοϋ Ρεθύμνου τό 2011, τότε πού ό θεσμός τών Κρητολογικών Συνεδρίων συμπλήρωνε μισό αιώνα ζωής. Έντεκα χρόνια μετά, φθάσαμε αίσίως στό 13ο Κρητολογικό Συνέδριο, πού καί αυτό, όπως καί κάθε Κρητολογικό Συνέδριο, θεωρούμε ότι ένα σκοπό ύπηρετεϊ. Όχι άπλά τή διεύρυνση τής γνώσης μέσω τών άποτελεσμάτων τής έρευνας, αλλά, προπάντων, τήν άξιοποίησή της, όπως καί αυτήν τής ιστορικής μας μνήμης, γιά τόν άναβαπτισμό τής αύτοσυνειδησίας μας, γιά τό σήμερα καί τό αύριο τής Κρήτης μας, «τής Κρήτης πού εϊναι όμορφα ό ούρανός καί ή γή της, όμορφα καί τά σπλάχνα της, ως εϊναι κι ή ψυχή της».

Μέ τίς σκέψεις αυτές άπό μέρους τής Άποστολικής Έκκλησίας τής Κρήτης εύχόμαστε έπιτυχία στό πνευματικό αυτό Συμπόσιο καί εύόδωση τών έργασιών του, γιά τήν προαγωγή τοϋ σκοποϋ πού ύπηρετεϊ.

Φίλοι κι άδέλφια, ύποκλίνομαι μαζί σας στό μεγαλειό τής άθάνατης κρητικής ψυχής, πού άγωνίζεται πάντα, άναπνέοντας άέρα έλεύθερο, νά κάνει τό αύριο της καλύτερο άπό τό χθές καί πού αύτοπροσδιοριζόμενη μέ τή συνοδεία τής λύρας της τραγουδά

«Πάντα ψηλά στέκει ή κορφή άν εϊν' καί χιονισμένη,
τόν βράχο δέρνει ή θάλασσα, μά πάντα βράχος μένει».

